

ється – ‘Містерія’ (7,0 бала); помірно розварюються – ‘Меланія’ (6,0 бала) та ‘Княгиня’ (5,0 бала); сильно розварюється – ‘Марфуша’ (4,0 бала).

За консистенцією: дуже м'яка – ‘Родинна’ (8,5 бала) та ‘Житниця’, ‘Медея’ (8,0 бала); м'яка (ніжна) – ‘Княгиня’ (7,0 бала) та ‘Містерія’, ‘Меланія’ (6,5 бала); тверда – ‘Марфуша’ (4,0 бала).

За борошністістю: дуже борошніста (зерниста) – ‘Медея’, ‘Родинна’ (8,5 бала) та ‘Житниця’ (8,0 бала); дуже борошніста дрібнозерниста – ‘Містерія’, ‘Меланія’ (7,5 бала); слабоборошніста – ‘Марфуша’ (4,0 бала).

За запахом сортів картоплі: приємний – ‘Княгиня’, ‘Медея’ (7 балів); задовільний – ‘Житниця’, ‘Родинна’ (6,0 бала) та ‘Містерія’ (5,0 бала); неприємний – ‘Марфуша’, ‘Меланія’ (4,5 бала).

За потемнінням сиріої м'якоті: ‘Житниця’, ‘Родинна’ (1,5 бала); ‘Княгиня’ (1,3 бала); ‘Марфуша’, ‘Меланія’, ‘Медея’ (1,2 бала) та ‘Містерія’ (1,0 бала).

За потемнінням вареної м'якоті: м'якоть світло-сірого кольору: ‘Меланія’ (6,5 бала), ‘Містерія’ (6,0 бала); м'якоть насиченого сірого кольору – ‘Житниця’ (5,5 бала), ‘Княгиня’ (5,2 бала) та ‘Медея’ (5,0 бала); м'якоть темно-сірого кольору – ‘Родинна’ (4,0 бала); м'якоть від темно-сірого до чорного кольору – ‘Марфуша’ (3,0 бала).

За смаком: дуже добрий – ‘Медея’, ‘Родинна’ (8,5 бала); добрий – ‘Житниця’ (8,0 бала) та ‘Княгиня’ (7,0 бала); задовільний – ‘Містерія’, ‘Марфуша’ (6,5 бала) та ‘Меланія’ (6,0 бала).

За типом використання: ‘Житниця’, ‘Родинна’, ‘Медея – С’, ‘Містерія’, ‘Меланія – ВС’, ‘Княгиня – В’, ‘Марфуша – АВ’, ‘Меланія – ВС’.

Високі показники відмічено у сортів ‘Медея’ (51,7 бала), ‘Житниця’ (50,5 бала), ‘Родинна’ (49,5

бала). Названі сорти мають показники що відповідають практично всьому спектру кулінарних властивостей і особливо зі смаку та запаху, що дає змогу широко використовувати їх на різні харчові цілі.

Результати оцінки зразків картоплі на придатність картоплі до переробки на чипси та картоплю фрі: вміст редукованих цукрів від 0,19% у сорту ‘Марфуша’ до 0,56% у сорту ‘Містерія’; сухої речовини від 17,7% у сорту ‘Княгиня’ до 25,6% у сорту ‘Родинна’; крохмалю від 11,7% сорт ‘Княгиня’ до 18,2% сорт ‘Родинна’.

Смакові якості сортів картоплі: ‘Житниця’, ‘Марфуша’ та ‘Меланія’ були оцінені у 9 балів, а ‘Містерія’, ‘Княгиня’, ‘Медея’ та ‘Родинна’ у 7 балів.

Чистота кольору чіпсів була оцінена у 8 балів у сортів ‘Житниця’, ‘Марфуша’, ‘Меланія’; 6 балів ‘Княгиня’; 3 бала – ‘Містерія’, ‘Медея’, ‘Родинна’.

Чистота кольору картоплі фрі була оцінена у 5 балів у сортів ‘Містерія’, ‘Медея’, ‘Родинна’; 1 бал ‘Житниця’, ‘Марфуша’, ‘Меланія’ та 3 бали ‘Княгиня’.

В результаті проведеної роботи встановлено, що сорти картоплі ‘Містерія’ та ‘Меланія’ за кулінарними властивостями мають середній бал 5,6 та відносяться до кулінарно-споживчого типу використання ВС (смаження та приготування більшості страв); сорти ‘Житниця’, ‘Медея’ та ‘Родинна’ з балами відповідно 6,3 6,5 і 6,2 відносяться до типу С (приготування більшості страв); сорт ‘Княгиня’ з балом 5,5 тип В (смаження); сорт ‘Марфуша’ з балом 3,9 має тип АВ (салатний та для смаження).

Два сорти (‘Марфуша’, ‘Меланія’) придатні до переробки на картоплю фрі та сорт ‘Житниця’ на чипси, два сорти можливо використати для отримання крохмалю (‘Медея’, ‘Родинна’).

УДК 004.65:001.102

Марченко Т. М. завідувачка сектору редакційно-видавничої діяльності відділу науково-організаційної роботи
Український інститут експертизи сортів рослин
E-mail: library.uiesr@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗ ДАНИХ У НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Кількість статей, препринтів, брошур та монографій у сучасному світі постійно зростає. Бази даних нараховують десятки тисяч журналів.

Інструментальні засоби сучасних інформаційних ресурсів постійно видозмінюються та вдосконалюються, що потребує додаткового аналізу та перекладу. Проведення якісних наукометричних досліджень вимагає використання надійних джерел даних та інструментів. Для встановлення точної кількості публікацій, наукових цитувань автора, журналу або наукової установи необхідно чітко ідентифікувати документи, що містяться у списках використаних джерел різних наукових публікацій.

Створення відповідних сервісів досить складне та вартісне технічне завдання. До інструментів,

які трансформують існуючу систему державного інформаційного забезпечення науки та освіти, можна віднести бібліографічні та реферативні бази даних для відстеження цитування статей, представлені на сучасних цифрових платформах Clarivate (Web of Science) та Elsevier (Scopus).

В Україні наукові (галузеві НДІ та НДІ системи НАН та НААН України), заклади вищої освіти з 2017 року мають оплачений із державного бюджету доступ до цих ресурсів. Національним оператором проекту виступає Державна науково-технічна бібліотека України (ДНТБ України).

З початком широкомасштабного вторгнення рф компанія Elsevier забезпечила безкоштовний доступ до своїх інструментів підтримки, наборів

даних та освітніх платформ для вчених по всій Україні. Повнотекстова база даних ScienceDirect, що теж є продуктом компанії Elsevier, містить 25% світових наукових публікацій з усіх галузей знань від понад 47 тис. впливових авторів. Крім того на платформі ScienceDirect представлені такі типи наукових видань як: електронні книги Elsevier (eBooks), книжкові серії (Book Series), довідкові видання (Handbook), навчальні посібники (Textbooks) тощо.

База Scopus компанії Elsevier є інструментом в галузі наукометрії, який надає різні метрики для кількісного виміру науки, формує авторські профілі та профілі наукових установ. Впорядкування профілів установ започатковане Міністерством освіти і науки України у 2022 році забезпечує коректне відображення статей працівників відповідних установ в інституційних профілях та сприяє здійсненню якісного моніторингу результатів наукової діяльності установ за показниками публікаційної активності.

Платформа Web of Science на сьогодні містить 15 баз даних, які створюються як компанією Clarivate, так і її партнерами. Загалом на платформі індексується більше 33 тис. видань з усіх дисциплін. Основною частиною колекції є наукометрична база даних Web of Science Core Collection (WoSCC), яка складається з індексів наукового цитування періодичних видань з природничих і технічних наук.

З 2019 року з метою пошуку наукової літератури та виявлення зв'язків між науковими документами функціонує вітчизняна пошукова система Open Ukrainian Citation Index (OUCI). Пошукова система і база даних наукових циту-

вань розраховує метрики, що повинні допомогти користувачам з пошуком потрібної інформації. Усі дані отримуються виключно з бази Crossref, де зберігається інформація про зв'язки публікацій через технологію Digital Object Identifier (DOI), а також метадані опублікованих наукових матеріалів.

З квітня 2023 року командою українських розробників анонсовано створення національного рейтингу наукової продуктивності українських організацій — Ukrainian National H-index Ranking. Він оцінює наукову продуктивність в межах країни на основі показників індексу Гірша. Для розрахунку показників беруться до уваги відомості наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та Google Scholar.

Наразі актуальним є питання про науковий внесок кожного вченого, його вплив на події, що відбуваються в обраній ним галузі науки. Наукову діяльність важко оцінити лише за одним параметром, є необхідність оцінювання з використанням кількісних та якісних показників, що дає можливість отримати відомості про актуальність певної тематики або її застарілість, рівень опису сучасних проблем тощо.

В світі є чимало прикладів некоректного використання метрик, проте, проблема не в самих базах даних чи інструментах, а в хибній інтерпретації наукометричних показників. Тому важливим лишається продовження дискусії щодо використання web-орієнтованих ресурсів і сервісів як засобів оцінки та впровадження результатів наукових досліджень, пошуку нових джерел інформації про впливовість наукових видань та відстеження тенденцій в сучасних наукових підходах.

УДК 631.52:633.15:631.67

Марченко Т. Ю.¹, д. с.-г. наук, завідувачка відділу селекції сільськогосподарських культур
Скакун В. М.², здобувач ступеня доктора філософії

¹Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства

²Національної академії аграрних наук України

E-mail:tmarchenko74@ukr.net

РЕАКЦІЯ ГЕНОТИПІВ ЛІНІЙ – БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА РІЗНУ ЩІЛЬНІСТЬ ЦЕНОЗУ

Польові дослідження проводили впродовж 2019–2021 рр. в сільськогосподарському виробничому кооперативі «ПЕРЕМОГА» (с. Клепачі, Хорольський р-н, Полтавська обл.) в агроекологічній зоні Центральний Лісостеп. Клімат Центрального Лісостепу помірно-континентальний, із порівняно м'якою, малосніжною зимою та теплим, помірно вологим літом. Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем типовий. Агротехніка вирощування сортів кукурудзи в досліді була загальноприйнятною для Лісостепової зони України. Попередник – соя.

Об'єктом досліджень слугували наступні компоненти гібридів кукурудзи: Лінія 'OP-26A' (FAO 240) – материнська форма гібриду 'Зедан

26' (FAO 240), плазма Змішана. Лінія 'AB-20B' (FAO 260) – батьківська форма гібридів Зедан 26 (FAO 240) та 'Зедан 28' (FAO 260), плазма Змішана. Лінія 'OP-28A' (FAO 260) – материнська форма гібриду 'Зедан 28' (FAO 260), плазма Змішана. Лінія 'OP-32A' (FAO 320) – материнська форма гібриду 'Зедан 32' (FAO 320), плазма Змішана. Лінія 'AB-30B' (FAO 320) – батьківська форма гібриду 'Зедан 32' (FAO 320), плазма Змішана.

Серед батьківських компонентів найвища маса 1000 насінин спостерігалась у середньостиглої лінії Змішаної генетичної плазми 'AB-30B' (FAO 320) – в середньому 172,2 г. Найменшу масу (138,6 г в середньому) показала лінія плазми Змішана